

Mjällådalen i ny final

2012 nominerade SGU Mjällådalen till Geologiskt arv. 2013 utsåg WWF Mjällådalen till mest skyddsvärda naturområde i Västernorrland i kampanjen Svenska pärlor. Och nu är det dags för final igen! Det är Sveriges största naturtidning Sveriges Natur som arrangerar tävlingen Sveriges vackraste natur. Mjällådalen har kommit med bland tio finalister och tävlar bland annat mot kända storheter som Höga kusten, Kebnekaise med Tarfalla och Ölands södra udde.

Timrå fortsätter rasa i miljörankningen!

Västerås är Sveriges bästa miljökommun 2016. Det står klart när tidningen Aktuell Hållbarhet presenterar årets stora kommunrankning. Lika klart är det att Timrå kommun fortsätter att rasa i rankningslistan för fjärde året i rad och hamnar nu på plats 175 bland 290 kommuner.

Ny skötselplan öppnar för exploatering av Skeppshamn, Åkerövik och Lotstornet! Naturskyddsföreningen har begärt laglighetsprövning av fullmäktigebeslutet!

Det är inte grönområden och strand-skydd som hindrar bostadsbyggandet

Den påstådda konflikten mellan bostäder och naturskydd finns inte. Där det byggs mest, planeras det också för och skyddas flest reservat och grönområden, påpekar Naturskyddsföreningens ordförande Johanna Sandahl i en debattartikel.

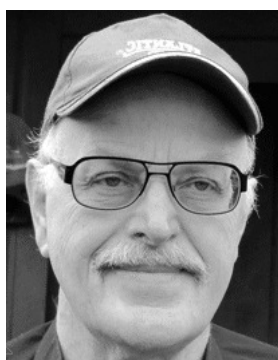
Vad kommer du att stoppa i din "sommarminnesburk"?

Vilka minnen kommer du att bevara från sommaren 2016? Det är förstås individuellt, men Harriet Afzelius berättar i en artikel vad hon kommer att stoppa i sin "sommarminnesburk"! Bra idé tyckte vi och hoppas att du vill skriva och berätta om dina minnen till nästa nummer!

På insidorna kan du också läsa om ☞ Rapporter från sommarens många aktiviteter ☞ Höstens nya program ☞ Hur man avskaffar bostadsbristen ☞ Miljövänliga veckan ☞ Timrå fortsätter att rasa i miljörankningen ☞ Naturskyddsföreningen välkomnar historisk energiuppgörelse ☞ Bred enighet i riksdagen bakom förslag till Sveriges framtida klimat- och luftvårdspolitik ☞ Ländernas klimatlöften i Paris räcker inte ☞ Regeringen vill miljömärka drivmedel ☞ Solcellsmarknaden fortsätter att växa ☞ Masugnsgrundet i Lögdö - Närmiljö med lövskog och järnbrukshistoria

Ordföranden har ordet...

Vilken härlig värme juli månad gav oss! Plötsligt en augustimorgon kändes det som höst och regnet föll och gjorde säkert alla svampplockare glada. Har hört att det varit ett bra blåbärsår och gott om svamp. Självtar jag mig inte ut för någon bärplockning numera men det går bra att plocka

blåbär i frysdisker också.

Tisdagsvandringarna har gått bra och ingen gång har det varit inställt på grund av regn - ett tåligt folk som ger sig ut förstås! Flera barn har varit med. Tack till Elisabeth och Lena som gjort vandringarna möjliga! Ni är värda en eloge! Slåttern av Torsbodaängen har genomförts för 48:e året i rad. Nu hoppas jag att fler deltar kommande år så att vi kan fira 50 år med slåttern. Se rapport i denna tidning! Det är en speciell känsla att vara där tidigt på morgonen. Självtog jag mig dit med Färdtjänsten och därför påbörjades dagen mycket tidigt för mig. Att sedan sitta där i gröngräset och vänta på att någon med lie dyker

upp ger en särskild känsla. Glädjande att det kom fyra "slätterkarlar" som kunde hantera just lie. Jag hoppas verkligen att vi kan fortsätta framåt eftersom det är en tradition värd att bevara.

Vi i styrelsen försöker att alltid bevaka det som påverkar naturen runt oss alla. Nu senast har vi reagerat på kommunens beslut att lägga ned Åstöns naturreservat och sedan bilda ett nytt reservat bara för att besluta om nya regler. Vi har vänt oss till Förvaltningsrätten för att få en laglighetsprövning gjord av detta kommunala beslut. Kritik har vi fått, men skyddet av naturen går först. Det skulle vara som att besluta om stängning av Fågelsångens naturreservat för att man i stället skulle vilja bebygga marken. Självtklart att vi reagerar!

Därefter kom en insändarkampanj som bland annat beskyllde oss i föreningen att ha polisanmält Strandpromenaden i Söråker och försenat bygget. Detta är inte sant! Vad vi gjorde var att vi tog kontakt med kommunens Miljökontor och frågade om det var lagligt att avverka efter stranden. Efter ansökan om dispens från strandskyddet genomförde kommunen bygget innan beslutet vunnit laga kraft, vilket resulterade i att kommunens Miljökontor polisanmälde sin egen kommun. Detta är sanningen! Och vi tycker det är tråkigt att kommunens ledande politiker inte håller reda på vad som hänt.

Just denna tidning är höstens första nummer av Natur-liket som är vår medlemstidning.

Hoppas nu att du tar dig en titt på det program som finns i tidningen och delta gärna i någon av dessa aktiviteter. Ta gärna med dig någon granne eller vän också. Har du förslag på någon egen aktivitet så ta kontakt med någon av oss i styrelsen. Kontaktuppgifter till oss hittar du under fliken "Styrelsen" på vår hemsida: timra/naturskyddsforeningen.se.

Trevlig höst önskar

Bengt-Göran

Natur-liket

är ett medlemsblad för Naturskyddsföreningen Timrå. Innehållet handlar dels om föreningens verksamhet, men också om natur- och miljöfrågor. Har du idéer om vad du tycker vi ska ta upp får du gärna höra av dig.

En del medlemmar tycker att det räcker att få tidningen via mail. Andra vill gärna ha en tidning att bläddra i eller för att visa upp för andra

intresserade. Du avgör själv vilket du tycker är bäst.

Kontakta oss

Jag, det vill säga Berry Johansson svarar för redigeringen av Natur-liket. Du kan nå mig via mitt e-mail, riibomannen@hotmail.com.

Stoppdatum för inlämning av manus till kommande nummer av Natur-liket är 14 oktober 2016, med utdelning veckan efter.

Rapport från fågelutflykten i maj

Den 28 maj var det meningen att vi skulle göra en utflykt för att lyssna på fåglarna i Fågelsångens naturreservat. Tyvärr gjorde ett par regnväder att vi i sista stund fick ändra utflyktsmål till Indalsälvens delta istället.

Fågelsången blir väldigt svår att ta sig fram i när det blir för blött. Den bördiga jorden förvandlas till en lervälling och spångningen fungerar inte på alla ställen.

Fikapaus i Deltat

Nåja, deltat är inget dåligt utflyktsmål det heller! Vi var åtta skådare (inkl en i barnvagn) som gav oss ut över broarna. De flesta sångarna har anlänt och vi hörde både grön- och lövsångare liksom också rosenfink.

Just denna dag var det lite mer vatten i fårorna och inte så många fina sandrevlar och därför såg vi heller inte så många vadare. Strandskata, gluttsnäppa och drillsnäppa hördes dock. Tärnorna hade också kommit och i en av de mer stillastående vattnen så har det etablerats en skrattmåskoloni.

Vädret var absolut på vår sida och fikapausen blev en definitiv njutning!

Text och bild: **Stig Carlsson**

Vill du lära dig mer om produkterna i badrumsskåpet och sprida kunskap till andra? Lördag 3 september kl 10.00-15.30 i Sundsvall Välkommen på upptakt inför Miljövänliga Veckan!

Vi använder många produkter på huden och i håret varje dag. Det finns ämnen i dessa som kan vara skadliga både för människor och miljön. Hur ska vi tänka för att välja bättre produkter?

Vecka 40 är det Miljövänliga Veckan, Naturskyddsföreningens årliga kampanj med fokus på konsumenten och miljön. Då hjälps vi åt att sprida information och skapa debatt, med målet att allt fler ska välja schampo, deo, tvål mm som är schysst för hälsan och miljön. Vill du vara med?

På upptakten får du lära dig mer om ämnet, se material, och planera aktiviteter att göra under Miljövänliga veckan. Det är Handla Miljövänligt-nätverket och Kemikalienätverket som driver kampanjen.

Varmt välkommen!

Lisbet Jakobsson, länskontakt för Handla Miljövänligt-nätverket i Västernorrland

Från Naturskyddsföreningens rikskansli medverkar David Gunnarsson Plats: Storgatan 54, Sundsvall
Kostnad: Träffen är kostnadsfri. Anmälan: senast sista augusti (31/8), maila namn, telefonnummer, kretstillhörighet och eventuell specialkost till

lisbeth.jakobsson@naturskyddsforeningen.se

Foto: Hans Sundström

Mjällådalen i ny final!

2012 nominerade SGU Mjällådalen till Geologiskt arv. 2013 utsåg WWF Mjällådalen till mest skyddsvärda naturområde i Västernorrland i kampanjen Svenska pärlor. Och nu är det dags för final igen! Det är Sveriges största naturtidning Sveriges Natur som arrangerar tävlingen Sveriges vackraste natur. Mjällådalen har kommit med bland tio finalister och tävlar bland annat mot kända storheter som Höga kusten, Kebnekaise med Tarfalla och Ölands södra udde.

Tidningen har inbjudit sina läsare att skicka in förslag på vilka naturmiljöer de anser vara vackrast. Sedan har en jury bestående av Sveriges Naturs redaktion och naturkännaren Martin Emtenas vaskat fram tio finalister.

Elisabeth skickade in förslag

Det var Naturskyddsföreningens Elisabeth Nilsson som såg till att Mjällådalen kom med i tävlingen genom att skicka in ett förslag. I sin motivering skrev Elisabeth bland annat:

Hisnande nipor och trolska raviner.

Mjällådalen – hisnande nipor och trolska raviner. En dramatisk natur som skapats av en stor isälv som fyllt en lång, djup och smal sprickdal med sand och mjåla till 100 meters djup. Nu rinner där ett litet oregerat och oregerligt vattendrag, Mjällån, som under tusentals år slingrat sig fram och tillbaka över den plana

marken mellan bergen och bildat nya fåror samtidigt som den grävt sig neråt.

Små bäckar som runnit ner mot ån har rivit upp enorma raviner. Så har ett storslaget landskap skapats med gamla åfåror, terrasser, knivskarpa getryggar, raviner och 50 meter höga nipor långt ifrån den nuvarande ån. Längs ån finns korvsjöar och pågående ras att se.

Hög biologisk mångfald

I ett större biflöde, Eksjöån, finns Sveriges näst högsta vattenfall, Västanåfallet, 90 m.

Här finns också en hög biologisk mångfald, 1608 arter, varav 101 rödlistade är rapporterade. Flera mycket sällsynta och med sin största förekomst i landet just här.

Dalgången är dock tidigare påverkad av människor. Man kan följa hur utvecklingen kring

en stor Norrlandsälv sett ut, via fångstgropssystem, fåbodstigar, kolbottnar, timmervägar och flottningsspår till lämningar efter små torp. Men avsaknad av vägar, bebyggelse och storskaligt skogsbruk ger ändå en vildmarkskänsla.

Området har gjorts åtkomligt

Området har gjorts åtkomligt genom broar över ån, röjning och skyltning av ett flertal stigar på båda sidor om ån och åtskilliga nerfarter från väg 331.

En lättillgänglig tätortsnära pärla som har något för alla. Vandra i ett fascinerande annor-

lunda landskap, fiska havsöring, bada, studera sällsynta insekter eller kryptogamer, följ kulturspår eller balansera på smala getryggar.

En nominering i denna tävling kan bli draghjälp till att få ett skydd för området. Det börjar bli bråttom, skogsmaskinerna multrar nu.

Elisabeth Nilsson Ljustorp

Röstningen stängdes den 15 augusti. Martin Emtenäs bok Upplev Sveriges natur lottas ut bland alla de som röstat. Vinnarplatsen kommer att föräras med ett reportage i tidningen Sveriges Natur.

Hur ska man avhjälpa bostadsbristen?

Det är ett väldigt bråkande om hur man skall avhjälpa bostadsbristen i Sverige, men vad man inte tänker på, är att fåglarna har det minst lika besvärligt. Även om de inte behöver oroa sig för räntelägen, reavinstbeskattning och fastighetsskatt så kvarstår många problem för dem.

Det finns inte längre så många gamla träd och stubbar med lämpliga hål att flytta in i och det är inte bara en plats för bo, ägg och ungar de måste ha. De kalla vinternätterna är också besvärliga för de tuffa små fåglarna som stannar kvar över vintern.

Om du har tillgång till en plats där du kan såga och spika, bygg några holkar. På internet finns många tips om hur olika fåglar vill ha sina bo-

städer. Har du inte möjlighet till att på det sättet hitta information kan jag lova, oavsett hur din holk ser ut kommer någon fågel att tycka om den, det är viktigare att den är rejäl med ett bra tak och att den blir stadigt uppsatt, lite sned och vind kan t.o.m innebära en fördel i den lilla fågelns ögon.

Hälsar **Lennart** som gärna skruvar ihop sina holkar

Miljövänliga Veckan 2016 - tema Fräsch på riktigt

Miljövänliga Veckan är höjdpunkten i Naturskyddsföreningens nya kampanj Fräsch på riktigt. Tidigare år har vi fixat fler schyssta bananer och fått människor att byta till ekomat. 2016 och 2017 är åren då vi skapar uppmärksamhet kring grejerna vi har i badrumsskåpet.

Miljövänliga Veckan, alltid vecka 40

Under veckan kommer våra medlemmar att synas och höras på gator och torg, i butiker och bibliotek. Våra lokala kretsar och nätverken Handla Miljövänligt och Kemikalienätverket kommer att ordna ”do it yourself”-workshops, butiks demonstrationer, utställningar, butiksundersökningar och annat kul.

Vill du hjälpa till?

Vill du hjälpa till att påverka konsumenter under kampanjveckan? Kom och lär dig mer på en av de 12 regionala upptakterna under augusti-september! För vår del blir det Sundsvall den 3 september.

Hjälp oss att sprida ordet om miljömärkt.

Material att beställa

Lokalkretsar, medlemmar och bibliotek kommer att kunna beställa material här på webben. Vi skickar dem hem till dig, helt gratis. Materialet är färdigt i augusti.

Facebook, Instagram oh Twitter

Du kan också följa oss på Facebook, Instagram och Twitter och dela våra inlägg när kampanjen drar igång på riktigt. Här kommer vi att använda hashtaggen #fräschpåriktigt

Vill du göra mer?

Gå med i Handla Miljövänligt-nätverket eller Kemikalienätverket så får du kontakt med andra intresserade och uppdateringar om vad som händer genom vårt nyhetsbrev.

Miljövänliga Veckan genom åren

Naturskyddsföreningen har arrangerat Miljövänliga Veckan sen 1990. Cirka 150 till 170 lokala kretsar runt om i landet brukar ha någon aktivitet. Alltifrån att sätta upp några affischer till att ta ledigt i två månader och driva kampanjen. Fler och fler aktörer utanför föreningen hakar på. Den stora aktiviteten runt om i landet påverkar.

Här är några exempel:

Efter kampanjen Byt till eko med Miljövänliga Veckan 2015 ökade ekoförsäljningen med 39 procent!

Inför Miljövänliga Veckan 2015 med tema Ekofika peppade vi bagerikedjorna att ta fram mjuka ekobröd. Fyra stora bagerier lyssnade och lanserade nya ekologiska produkter till brödhyllan.

Innan den första kampanjveckan om kaffe i mitten av 90-talet fanns ett ekologiskt kaffe, i hälsokosten. Efter kampanjveckan fanns 10 olika sorter. Efter första kampanjveckan för ekologiska bananer såldes lika mycket ekobananer på två veckor som man sålt på ett år innan. Innan vår kampanj om miljömärkt och ekologisk textil fanns handdukar och lakan av ekologisk bomull hos en butikskedja. Efter veckan fanns det på fyra.

Så kampanjveckan påverkar och om du hjälper till blir vi ännu starkare.

Timrå fortsätter rasa i miljörankningen

Västerås är Sveriges bästa miljökommun 2016. Det står klart när tidningen Aktuell Hållbarhet presenterar årets stora kommunrankning. Lika klart är det att Timrå kommun fortsätter att rasa i rankningslistan för fjärde året i rad och hamnar nu på plats 175 bland 290 kommuner.

Bakom Västerås framgång ligger en omorganisation med syfte att ta ett bredare grepp kring hållbarhetsfrågorna. Sedan förra året finns en direktör för hållbar utveckling inom kommunen.

Den politiska majoriteten som styr Västerås sedan 2014 är en koalition mellan S, C, KD och MP.

Duktiga tjänstemän och höga politiska ambitioner förklarar

– Med duktiga tjänstemän, höga politiska ambitioner och noggrannhet så når man resultat. Men det gäller att definiera målen och planerna så de inte bara blir fina ord. Ibland märker jag i samtal med kollegor från andra kommuner att man antar program men inte riktigt vet vad beslutet innebär, säger kommun-

styrelsens ordförande Anders Teljebäck.

Årets rankning är den åttonde i tidningens historia. För Timrås del är det en sorglig läsning! År 2009 låg man på plats 24, men sedan har det varit kräftgång år från år, med en uppryckning 2013 och därefter ny kräftgång. Årets siffra betyder ett fall på 47 placeringar jämfört med föregående år.

Reaktorer stängs i flera länder

Kalifornien, Taiwan och Oskarshamn – det är tre platser där det beslutats att kärnkraftsreaktorer ska stängas.

I Kalifornien har det amerikanska energibolaget PG&E meddelat att man ska stänga delstatens två sista reaktorer och ersätta dem med förnybar energi. Stängningen ska vara klar 2025.

Taiwan har beslutat att stoppa starten av en ny reaktor,

Annon

AB TIMRÅBO

Trygghetsjouren:
060-15 03 10

Välkommen
till Timråbo!

Hyr dig fri!

AB TIMRÅBO
Box 134
86124 TIMRÅ

Besöksadress:
Centrumhuset, Köpmangatan 31
Telefon: 060-16 35 00
Fax: 060-57 43 70
E-post: info@timrabo.se

Kontoret har öppet vardagar mellan
kl 08.00-12.00 och 13.00-16.00

Ny skötselplan öppnar för exploatering av Skeppshamn, Åkeröviken och Lotstornet

Kommunfullmäktige i Timrå upphävde vid sitt senaste sammanträde det gamla reservatsbeslutet för Åstöns naturreservat från år 2000 och fastställde ett nytt reservatsbeslut med nya föreskrifter och en ny skötselplan som öppnar för exploatering av Skeppshamn, Åkeröviken och Lotstornet.

Trots kraftig kritik från Naturskyddsföreningen och flera tunga remissinstanser som Länsstyrelsen och Hav- och vattenmyndigheten, som påpekat att det krävs ”synnerliga skäl” för att upphäva ett reservatsbeslut, fullföljer alltså kommunen planerna från det förslag som var ute på remiss 2015.

I det förslag som Miljö- och byggkontoret tog fram och som gick ut på remiss under sommaren 2015 hade området runt Skeppshamn och lotsstornet exkluderats och Åstholmen med intilliggande skär hade lagts till. Kommunen böjde sig för kritiken och utarbetade ett nytt förslag inom befintliga gränser, där man beaktat många av de synpunkter som kom in under 2015 års remissrunda. Samtidigt ändras reservatsreglerna så att planerna på en exploatering av Skeppshamn, Åkeröviken och Lotstornet möjliggörs för att kunna utnyttjas friare för utveckling av friluftsliv och besöksnäring.

Syftet med det nya reservatet är att tillgodose behovet av områden för friluftslivet, att skydda och bevara ett representativt skärgårdsområde samt vårda och bevara värdefulla marina och terrestra naturmiljöer. Naturområdet ska i huvudsak få utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

Enligt de nya reglerna kan kommunen ge tillstånd från föreskrifterna för anläggningar som syftar till att utveckla tillgängligheten och besökarens möjlighet att uppleva naturreservatet vid Skeppshamn. Skyddet för de utpekade natur- och kulturvärdena försvagas med formuleringen att tillstånd inte får medges som innebär att ”de utpekade värdena störs nämnvärt”. Tillkommande byggnader ska anpassas till den befintliga miljön och ”trädfällning ska i möjligaste mån begränsas”.

Inom område två, Åkeröviken, kan kommunen ge tillstånd från föreskrifterna för anläggande av serviceanläggningar för bad- och båt-gäster (till exempel brygga, färskvattenanläggning, tömningsstation för toalettavfall, serveringslokal).

Tillstånd får inte äventyra vattenkvaliteten i Åkeröviken.

Sammanfattningsvis innebär det nya förslaget att föreskrifterna anpassas tydligare så att anläggningar för besöksnäringen och friluftslivet kan byggas inom tre delområden utan att det påverkar syftet med reservatet. De viktigaste besöksmålen vid Skeppshamn, Åkeröviken och Lotstornet ska ha möjlighet att utvecklas ytterligare med olika typer av serviceanläggningar för besöksnäringen, till exempel bryggor, toaletter, parkeringsplatser, sommarservering, färskvattenpåfyllning, etc.

De tre delområden där det föreslås att anläggningar och byggnader för friluftsliv och besöksnäring ska få uppföras innebär, rent juridiskt, ett upphävande av det tidigare reservatsbeslutet, men det nya beslutet innebär fortfarande ett gott skydd mot annan exploatering.

I beslutsunderlaget redovisas inte de ”synnerliga skäl” som enligt bland annat Länsstyrelsen krävs för att få upplösa ett gammalt reservatsbeslut.

En viktig ny bestämmelse är att strandskyddsbestämmelserna enligt 7:e kap i miljöbalken fortfarande gäller inom reservatet och fortsättningsvis kommer att behöva hanteras separat. Om detta innebär att kommunens tidigare tolkning av strandskyddsbestämmelserna ska gälla eller om man kommer att ta lärdom av den juridiska behandlingen av det omdiskuterade dispensärendet för campingen framgår inte.

Sakläget idag är att de allra flesta anläggningarna och verksamheterna inom reservatet inte har prövats enligt strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken.

Berry Johansson

Naturskyddsföreningen har begärt laglighetsprövning

En enig styrelse i Naturskyddsföreningen beslöt att lämna in en begäran om laglighetsprövning till Förvaltningsrätten i Härnösand av kommunfullmäktiges beslut att upplösa det gamla reservatsbeslutet från år 2000! Eftersom det var oklart om föreningar kan göra en sådan begäran undertecknades skrivelsen av alla styrelseledamöter bosatta i kommunen. För att upplösa ett reservat krävs "synnerliga skäl" och några sådana har inte redovisats av kommunen!

Inom Naturskyddsföreningen råder en stark misstro mot både den politiska viljan och kompetensen på miljöområdet inom kommunen.

I ett särskilt yttrande pekas på att kommunen för fjärde året i rad tappar placeringar i tidningen Aktuell Hållbarhets årliga miljöranking och att kunniga tjänstemän verkar sluta sina anställningar hos kommunen. Årets tapp i miljörankningen är 47 placeringar, vilket innebär att Timrå hamnar på plats 175 av 290 kommuner.

Här kan du läsa Naturskyddsföreningens Begäran om laglighetsprövning

Vilket beslut: Kommunfullmäktige i Timrås beslut 2016-06-13, §102 Nya föreskrifter och ny skötselplan för Åstöns naturreservat. Punkt 3. Upphäva kommunfullmäktiges beslut 2000-12-11 § 94.

Överklagningens grund: Beslutet att upphäva kommunfullmäktiges beslut 2000-12-11 § 94 strider mot Miljöbalkens 7 kap, som föreskriver att det krävs "synnerliga skäl" för ett upphävande av ett reservatsbeslut. Några sådana skäl har inte redovisats i handlingarna.

Från prop. 1997/98:45 del 2 sidan 76 kan läsas:

"Avsikten med ett beslut om inrättande av naturreservat skall vara att skapa ett definitivt skydd. Endast undantagsvis skall avsteg från skyddet kunna göras. Normalt skall undantag inte tillåtas för exploateringsföretag." (...)

"Kravet på synnerliga skäl kan vara uppfyllt om en väsentlig ändring har skett av området. Detta kan också vara fallet om en detaljplan eller områdesbestämmelser väsentligt har förändrat förutsättningarna för det skyddade området".

Kommunen hänvisar till att de nuvarande be-

stämmelserna varit "onödigt hårda". Om detta har Miljööverdomstolen slagit fast i en dom den 6 februari 2004, Mål 5388-03:

"Vad gäller möjligheten att företa en avvägning mellan de olika intressen som reservatet avser att skydda konstaterar **Miljööverdomstolen** att en sådan prövning måste ha gjorts i samband med att reservatet bildades och att den inte får ändras genom att det ena intresset gynnas på bekostnad av det andra i en dispensprövning".

(Bengtsson m.fl. Miljöbalkskommentaren till MB 7 kap):

"Första stycket behandlar möjligheten att upphäva reservatsbeslut – både beslut om reservatets meddelande och sådana föreskrifter som avses i 7 kap. 5 och 6 §§. För detta krävs liksom enligt NVL synnerliga skäl. Lagrådet satte i fråga om inte det kunde räcka med särskilda skäl bl.a. när det bara gällde beslut enligt 7 kap. 5 och 6 §§, men regeringen fann att en sådan mildring av gällande krav skulle strida mot det miljöpolitiska syftet med lagreformen." (...)

"Om upphävandet avser att möjliggöra en ny verksamhet på området uppkommer t.ex. frågan om lokaliseringsregeln i 2 kap. 6 § har iakttagits. Att kompensation kommer att ske enligt 7 kap. 7 § fjärde stycket bör troligen inte vägas in vid prövningen om synnerliga skäl föreligger. Det skulle strida mot miljöbalkens målsättning och tanken bakom kompensationsreglerna om man på detta sätt skulle kunna »köpa» en rätt att exploatera naturmiljön".

Timrå 20160706

**Bengt-Göran Norlin, Lennart Olsson,
Elisabeth Nilsson, Magnus Erisson,
Örjan Hanson.**

Naturskyddsföreningen välkomnar historisk energiuppgörelse

Naturskyddsföreningen välkomnar Energikommissionens överenskommelse om den långsiktiga energipolitiken för Sverige. Helt avgörande är målet med 100 procent förnybart till 2040. Ett sådant mål har aldrig tidigare funnits i Sverige. En besvikelse är att det saknas effektiviseringsmål och att ambitionen för elcertifikaten är för låg för att göra politiken trovärdig.

Svante Axelsson, generalsekreterare för Naturskyddsföreningen, kommenterar energiuppgörelsen:

Ett historiskt beslut

- Det är oerhört glädjande att Sverige nu fått en bred parlamentarisk uppgörelse i energifrågan med målet om 100 procent förnybart 2040. Detta är ett historiskt beslut, som innebär att låsningen i svensk energipolitik, som förekommit alltsedan kärnkraftsomröstningen 1980, äntligen är till ända. Nu kan alla företag, kommuner och hushåll inrikta sina investeringar på helt förnybara och energismarta energisystem.

Blocköverskridande

Det är viktigt att överenskommelsen är blocköverskridande och stöds av de två största partierna Socialdemokraterna och Moderaterna.

SNF ville gå snabbare

- Naturskyddsföreningen hade velat att kommissionen satte ett mål om 100 procent förnybart redan till 2030. Styrkan i att nu få en bred parlamentarisk uppgörelse är dock viktigare. Industrin har fått de långsiktiga spelregler som de efterfrågat och kärnkraftsskatten byts ut mot ett ökad ansvar för olyckor och avfall.

Konsumtionskatt på el ökar

Det är positivt att konsumtionskatt på el ökar vilket stimulerar energieffektivisering och gör solpanelsinvesteringar mer lönsamma. Samtidigt är alla medvetna om att av ekonomiska skäl är ny kärnkraft otänkbar. Den befintliga kärnkraften i Sverige är redan ålderstigen och kommer sannolikt att stängas tidigare än vad många tror.

Kolkraft och kärnkraft subventionerade

- Eftersom kolkraft och kärnkraft fortfarande är subventionerade är det mycket bra att systemet med elcertifikatsystemet förlängs så att takten i utbyggnaden av förnybar el ökar.

Ambitionen för låg

Ambitionen att bara höja elcertifikaten med 18 TWh till 2030 är emellertid för låg i relation till vad som behövs, så detta bör skärpas efterhand. Den dag subventionerna av de andra ohållbara energislagen upphört kommer det inte att behövas några subventioner till förnybar el. Det är också mycket positivt att uppgörelsen bidrar till att lösa finansieringsfrågan när det gäller miljöanpassningar av vattenkraften, säger Svante Axelsson.

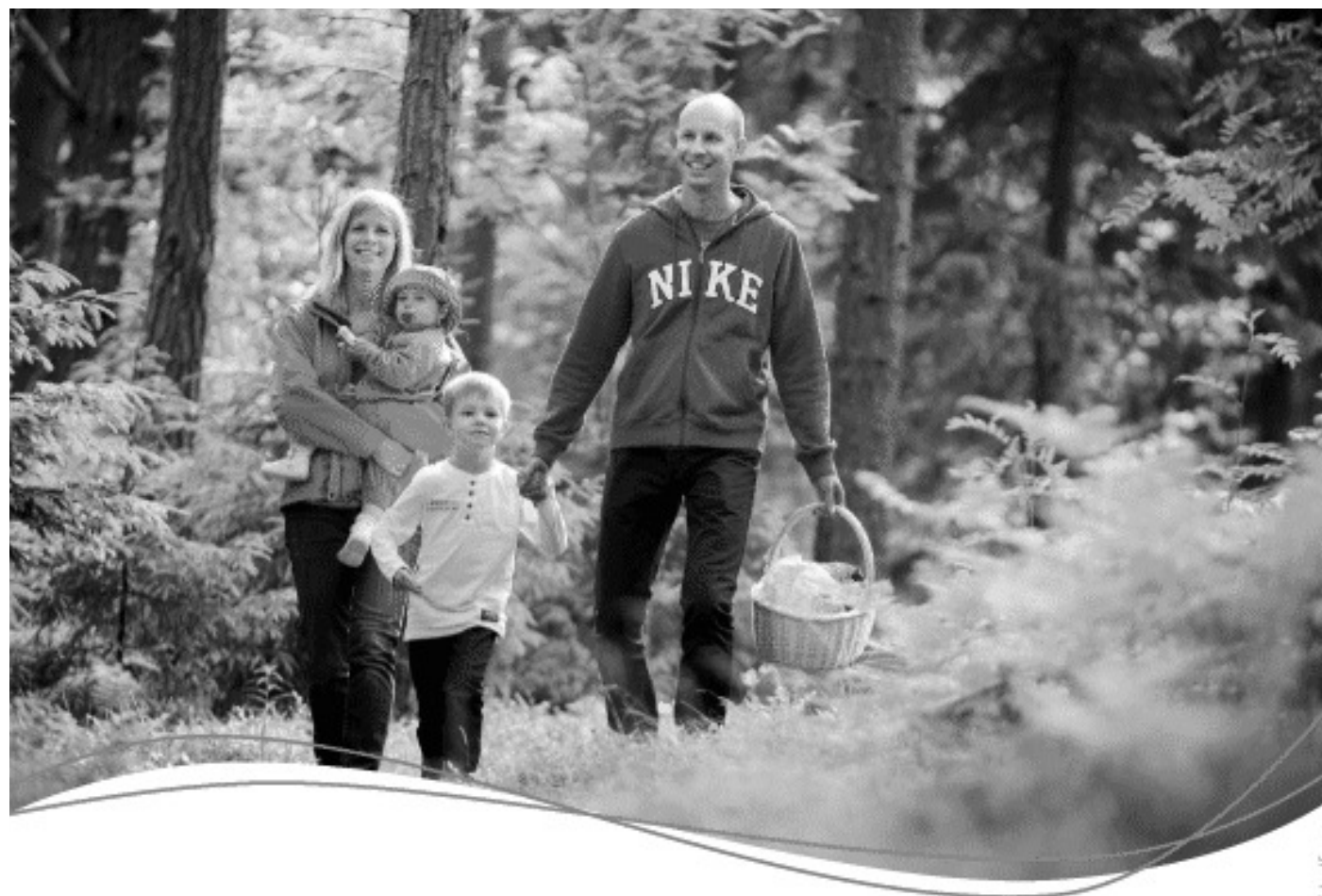
SNF vill fortsatt arbete

Naturskyddsföreningen vill att kommissionen i sitt fortsatta arbete t o m 1 januari 2017 ska verka för att havsbaserad vindkraft ska få ett tydligt stöd samt sätta ett mål för energieffektivisering.

Effektivisering billigast

- Vi beklagar att kommissionen inte lyckats enas om ett tydligt mål för energieffektiviseringen redan nu. Effektivisering är den billigaste och miljövänligaste åtgärden. Naturskyddsföreningen vill se ett ambitiöst förslag med tydliga styrmedel och ett mål om minskad energianvändning. Det är bra att Energimyndigheten redan nu får ett uppdrag om att utreda hur ett förslag om vita certifikat kan utformas. Dessa är ett lika kraftfullt styrmedel som elcertifikaten som stimulerar tillförsel av förnybar el.

Det kostar mindre än 1 (en) krona/dag att vara med i Naturskyddsföreningen

Välkommen ut i våra skogar!

Alla är välkomna ut i våra skogar för att koppla av, göra utflykter, vandra, plocka bär och svamp och njuta av vacker natur. Missa inte våra skogspärlor och nyinrättade mångfaldsparker.

SCA är Europas största privata skogsägare med 2,6 miljoner hektar skogsmark varav cirka 2 miljoner brukas för virkesproduktion. Vi undantar cirka 15 procent av den skog vi brukar, antingen genom frivilliga avsättningar eller genom att vi sparar områden i samband med avverkning.

På vår hemsida hittar du information om vårt markinnehav, frivilliga avsättningar och kända nyckelbiotoper. Här finns också information om extra spännande skogspärlor med olika naturtyper som är viktiga för den biologiska mångfalden.

Vi har fem nyanlagda mångfaldsparker. Det är större landskapsavsnitt på flera hundra hektar där minst halva skogsmarksarealen avsätts eller sköts för att gynna natur- och kulturvärden. I Medelpad finns Njurundakustens mångfaldspark på 2 300 hektar, med en värdefull flora och fauna och gott om kulturhistoriska värden.

Varmt välkommen att hitta dina egna pärlor!

Värva en medlem eller ge bort ett medlemskap!

Kontakta Bengt-Göran tel 060 - 57 03 25
eller någon annan i styrelsen.

Här nedanför har du argumenten,
på nästa sida vad det kostar.

Medlemsförmåner

Som medlem i Naturskyddsföreningen bidrar du först och främst till det viktiga arbetet för natur och miljö. Men du får dessutom en del fina förmåner!

Sveriges Natur

Du får vår medlemstidning Sveriges Natur, som är landets största tidning om natur- och miljöfrågor.

Natur-lykt

Timråkretsens egen medlemstidning som informerar om den lokala verksamheten och lokala natur- och miljöfrågor.

Rabatt i vår egen webbutik

Naturbutiken har böcker för hela familjen, CD-skivor, planscher och massor av smarta naturprylar till bra priser. Toppen för dig som gillar natur och miljö och letar fina presenter. Som medlem har du upp till 20 procent rabatt på de flesta artiklarna. Vinsten från Naturbutiken går till vårt arbete för natur- och miljö.

Aktiviteter och engagemang

Som medlem ansluts du till din lokala natur-

skyddsförening (krets) där du bland annat kan delta i fågelskådning, resor, kurser och olika arbetsgrupper. Hur aktiv du vill eller har möjlighet att vara bestämmer du själv. Se programmet!

Hyr en stuga

Upplev den svenska naturen genom att hyra någon av Naturskyddsföreningens stugor runt om i landet. En del hyrs ut av Rikskansliet i Stockholm, andra av olika kretsar.

Rabatt på seminarier

Naturskyddsföreningen anordnar seminarier och konferenser på aktuella teman inom natur- och miljövardspolitik. Som medlem har du kraftig rabatt på avgiften.

Naturen behöver dig!

Naturskyddsföreningen
Timrå

Kärleken till naturen vår drivkraft!

Har du tänkt på vad lite du kan köpa för en krona idag. Fundera en stund! Just det! Det var inte så mycket du kom på! Till och med lite mindre än en krona om dagen är vad ett medlemskap i Naturskyddsföreningen kostar. Och då kommer hela familjen med i medlemskapet!

Naturskyddsföreningen är en ideell och partipolitiskt obunden miljöorganisation. Föreningen har över 224 000 medlemmar och finns i lokalföreningar och länsförbund över hela landet. Kärleken till naturen är vår drivkraft.

Vi sprider kunskap, kartlägger miljöhot och försöker hitta konstruktiva lösningar på problemen. Ju fler vi är, desto större kraft har vi att förändra samhällsutvecklingen till det bättre. Vi arbetar med att påverka politiker och myndigheter såväl nationellt som internationellt.

Klimat, hav, skog, miljögifter och jordbruk är våra viktigaste arbetsområden.

Vi står dessutom bakom världens tuffaste miljömärkning, Bra Miljöval. Den är en del i vårt arbete med att utveckla bra verktyg för miljömedvetna konsumentval.

Bra Miljöval

Så här mycket kostar medlemsavgiften i Naturskyddsföreningen

Enskilt medlemskap	295 kr /år eller 24 kr/månad via autogiro
Familjemedlemskap	Alla i familjen 365 kr/år eller 30 kr/månad via autogiro
Ungdomsmedlemskap Tillval: Gratis medlemskap i Fältbiologerna	För alla upp till 26 år 195 kr/år eller 16 kr/mån via autogiro
Medlem för livet	9 000 kr

Mindre än en (1) krona om dagen!

För mindre än en (1) krona om dagen kan du alltså bidra till en bättre miljö! En del väljer att vara passiva medlemmar och går med för att stödja en bra verksamhet. Andra deltar aktivt i Naturskyddsföreningens olika verksamheter i form av utflykter, resor och studieverksamhet. Alla är lika välkomna!

Tag kontakt med någon i styrelsen och kom med du också!

Det är inte grönområden och strandskydd som hindrar bostadsbyggandet

Den påstådda konflikten mellan bostäder och naturskydd finns inte. Där det byggs mest, planeras det också för och skyddas flest reservat och grönområden. Politiker kan göra kloka, långsiktiga val för mark och vatten, bostäder, arbetsplatser och för människors livskvalitet och grundläggande behov av närnatur.

I debattartikel om bostadssituationen (DN den 21 juni) beskriver Alliansens företrädare en problembild där motsättningar mellan bostäder och naturvårdskrav framstår som de stora hindren för bostadsbyggandet. Det påståendet saknar grund och stämmer helt enkelt inte. De verkligt stora problemen bakom bostadskrisen finns att hitta på annat håll som i bristen på bra kollektivtrafik, långsamma byggprocesser, dålig konkurrens och kostnadsutvecklingen inom byggsektorn.

För byggmaterial har exempelvis kostnaden ökat med 90 procent sedan 1998. Under samma period var den allmänna kostnadsutvecklingen drygt 20 procent.

Inte bostadsbristens kärnproblem

Naturreservatens grönska och orörda stränder är inte bostadsbristens kärnproblem. Kommuner som Stockholm, Nacka och Huddinge, eller Växjö och Örebro, visar att där det byggs mest, planeras det också för och skyddas flest reservat och grönområden.

Enligt bolåneföretaget SBAB:s undersökning "Bostaden och läget" är kommunikation och närhet till naturen de viktigaste faktorerna när man söker bostad.

Markbristen en myt

Den gällande regionala utvecklingsplanen för Stockholms län visar att markbristen är en myt. Det finns gott om byggmark som inte ligger i grönområden eller befintliga och planerade naturreservat. För kommuner med gott om strandnära oexploaterade områden finns också redan idag möjlighet att söka dispens för strandskydd. Lagen har nyligen setts över och modifierats.

Politiker ska göra kloka, långsiktiga val för mark och vatten, för bostäder, arbetsplatser – och människors livskvalitet och grundläggande behov av natur, ren luft och grönska.

Johanna Sandahl, ordförande, Naturskydds-föreningen

*Johanna Sandahl, ordförande
i Naturskydds-föreningen*

**Det kostar mindre än 1 (en) krona/dag
att vara med i Naturskydds-föreningen**

Bred enighet i riksdagen bakom förslag till Sveriges framtida klimat- och luftvårdspolitik

Det finns en bred parlamentarisk uppslutning bakom de förslag till klimatmål, strategier och åtgärder som presenteras i Miljömålsberedningens slutbetänkande, En Klimat- och Luftvårdsstrategi för Sverige, och som har överlämnats till statsråden Isabella Lövin och Karolina Skog.

- I förslaget till klimatstrategi har sex av riksdagens partier enats om en långsiktig inriktning av politiken. Det sänder en tydlig signal till alla aktörer i samhället. De förslag Miljömålsberedningen nu presenterar kommer med stor sannolikhet att bli stommen i Sveriges framtida klimatpolitik - oavsett regering, säger Miljömålsberedningens ordförande Anders Wijkman i en kommentar.

Nettonollutsläpp senast 2045

Förslaget innebär att Sverige ska ha nettonollutsläpp senast 2045, varav minst 85 procent reduktion av utsläppen i Sverige. Två etappmål föreslås – 63 procent reduktion till 2030 och 75 procent reduktion till 2040.

En möjlighet till flexibilitet har byggts in i målen genom att maximalt 8 procent av reduktionen år 2030 kan ske med kompletterande åtgärder, som till exempel utsläppskrediter i andra länder eller ökade sänkor i skog eller jordbruk.

Minus 70 procent för transporter

Beredningen föreslår också ett mål för reduktion av utsläppen inom inrikes transporter på minst 70 procent till 2030. Målet för transportsektorn är ambitiöst och förutsätter en kombination av snabb elektrifiering, en kraftig expansion av klimatsmarta bränslen, överföring av gods till järnväg och sjöfart samt åtgärder i tätorter för att gynna kollektivtrafik, cykel och gång.

Betänkandet omfattar en rad förslag inom områden som stadsplanering, bostäder och byg-

gande, jordbruk och livsmedel, näringspolitik och energi- och materialhantering.

Utvecklat samarbete näringsliv och stat

Beredningen presenterar också förslag som rör ett utvecklat samarbete mellan näringsliv och stat som en viktig del i en strategi för att minska utsläppen från bland annat järn- och stålindustrin.

Fortsatt utveckling av biobaserad ekonomi

Beredningen lyfter dessutom fram vikten av åtgärder för fortsatt utveckling av en biobaserad ekonomi, där nya biobaserade produkter från skog, jordbruk eller vattenbruk kan ersätta fossilbaserade produkter.

Samlad strategi för svensk luftvårdspolitik

Betänkandet innehåller också förslag till en samlad strategi för svensk luftvårdspolitik. Förslagen i strategin bidrar till en utveckling mot förbättrad luftkvalitet i tätorter, där de högsta halterna av luftföroreningar förekommer.

Minskade kostnader för sjukvård

Genomförandet leder till betydande minskningar av de stora samhällsekonomiska kostnaderna för sjukvård, bortfall av arbete och förtida dödsfall, som idag uppskattats till 30-42 miljarder årligen.

Beredningens förslag minskar även risken för att Sverige fälls av EU-domstolen för över-skridande av EUs gränsvärde för partiklar, något som skulle kunna innebära böter på i storleksordningen 30 till 200 miljoner kronor per år.

Profiler företaget, bli sponsor!

Som sponsor till Svenska Naturskyddsföreningen kan företaget visa engagemang för en hållbar utveckling. Läs mera på naturskyddsforeningen.se.

Du kan även satsa dina sponsorpengar i Timrå. Kontakta styrelsen.

Cykelutflykterna är över för i år!

Cykelutflykterna är över för i år och tyvärr har intresset varit lågt. Svårt att förstå då jag ofta ser cyklister, men kanske något i konceptet bör ändras. Jag har fått vissa antydningar om att det kanske borde vara ett i förväg bestämt mål och på annan tid mm. Tål att tänka till över det och har Du som läser synpunkter så tyck till!

Det bästa med cykelturerna är att man kommer så nära naturen då man cyklar och upplever så mycket.

Första cykelturen i våras var vi två tappra och det blev en riktigt bra tur med fågelkvitter. Minst ett 10-tal olika fåglar och fågelläten fick jag uppleva och att samtidigt ha med sig en fågelkännare som artbestämmer det var verkligen bonus. Den andra turen i juni inställd för ingen ville cykla!

Första augustiutflykten blev vi fem som tillsammans i kraftig vind tog oss via Lunde fram till Lögdö bruk.

En fin cykeltur som rekommenderas. Att ta sig fram på cykel längs denna fina grusväg som slingrar sig fram genom det fina landskapet – då njuter man eftersom naturen är så nära.

Trots kraftig motvind tog vi oss ändå tillbaka till Bergeforsparken.

Sista turen för året med återigen 5 deltagare gick ner mot Vifstaholmen och där hittade vi en naturskön plats intill vattnet med utsikt mot Alnön. Kanadagässen levde om medan vi fikade och vår fågelvän berättade om Kanadagässen att det händer att de parar sig med Vitkindade gäss som de ofta träffar på. Avkomman blir dock steril. Ett exempel på kunskap som man kan få genom att delta i cykelturer.

Om det skall bli cykelturer nästa år så måste det blåsas in nytt liv i det hela precis som jag skrev inledningsvis. Tacksam om Ni hör av Er och ger tips om hur vi skall förändra.

Bengt-Göran Norlin, 060 - 57 03 25

Bli medlem du också!

**Det kostar mindre än 1 (en) krona/dag
att vara med i Naturskyddsföreningen**

Rapport från slåttern på Torsbodaängen!

När jag strax före klockan 8 anlände med färdtjänsten till Torsbodaängen var jag ensam, men vädret var rätt bra. Med spänning väntade jag in att fler skulle anlända -efter ett tag kom en man cyklande med sin el-cykel fram till min plats.

Har du någon lie med dig frågade jag. Ja visst sa han och skruvade ihop den. Med tiden kom det fler så vi blev 6 personer! Fyra som slog med lie -imponerande skådespel att se på när folk så skickligt hanterar en lie. Ingvar Smedjegård underhöll oss med vacker fiolmusik.

L-G Åhlund hade varit där tidigare under veckan och märkt ut var brudsporrarna fanns och han sa att det har blommat mellan 165-170 stycken i år, vilket inte är rekord men bra ändå. Brudsporrarna lät vi stå kvar så länge eftersom de ännu ej fröat klart. Torgny Nordin och Lars-Göran har lovat att ta hand om dessa rariteter om 14 dagar.

Rätt vad det var så kom en kortare regnskur vilket gjorde att Ingvar plockade ihop sin fiol och lämnade oss. Eftersom regnet upphörde så fortsatte vi arbetet, men så small det till några kraftiga åksmällor som gjorde att vi hukade oss.

Fantastiskt att det blev slåtter i år med men lite smolk i bägaren av att så få anammar traditio-

nen med slåtter på brudsporreängen som en gång Rolf Lidberg tog initiativet till att det började.

Tur att kommunen återigen lovat att färdigställa slåttern. Jag hoppas ändå att vi kan fortsätta två somrar till för då är det 50-års jubileum! Straxt efter 11 gick min färdtjänst tillbaka medan de övriga fortsatte en liten stund till.

Bengt-Göran

“Sommarminnesburken” 2016

Helt plötsligt så var det då annat väder en morgon när jag skulle till Torpet! Härligt sa jag för mig själv som faktiskt plågats en hel del och fått avstå mycket just för att temperaturen liksom inte varit i överensstämmelse med mina önskemål! Väl uppe i detta skogens Paradis satt jag så på altan och tänkte över vilka naturupplevelser jag skulle lägga ner i ”minnesburken” från sommaren 2016.

Ja som alltid blev det några ”ormminnen” för jag tillämpar ända sedan jag kom till detta kräldjursrika område principen att det man inte kan ändra på det skall man förlika sig med. Alltså ingår ormarna sedan 35 år i min ”vänkrets” i detta område.

Det har gjort riktigt ont i mig när jag sett överkörda paddor och kopparormar på grusvägen! Inte körde jag på några kräldjur just i den backen när jag för ett antal år sedan trafikerade vägen väldigt ofta.

Om det berodde på att jag hade bra synskärpa och fungerande bromsar på bilen eller om det var för att jag aktar allt levande – ja det vet jag inte!

I år har jag varit väldigt iakttagande just i denna grusbacke för förra året i slutet av juli ”träffade” jag på något som jag faktiskt hajade till inför! Så van som jag är vid att vara ute i naturen så borde jag ha sett denna varelse förut men vad var det då?

-Ar denna varelse bekant? För mig var den inte det och då var det till att söka hjälp då!

Ja naturligtvis fick jag snabbt svar för det är ett plus att delta i Dagfjärilsövervakningen som jag gör sedan flera år.

Ja det är en gaffelsvanslarv!

Fram med tygnäsduken jag alltid har med i ryggsäcken och så med ett vant handgrepp lyfter jag upp den något irriterade larven och för den till säker plats en bit bort från grusvägen. Fjärilen som i bästa fall blev resultatet av denna räddningsinsats fick jag tyvärr aldrig se! I år har jag inte sett någon gaffelsvanslarv så jag stoppar minnet från 2015 i minnesburken även i år!

”Minnesburken” svämmar över av fjärilar förstås! Hur underbart var det inte när jag ensam där uppe i Torpet hade den stora glädjen att någon av de första dagarna i maj få se årets första citronfjäril flyga så där sorglös och glatt och det var +14 och det var vår!

Påfågelsöga min favorit

15 juni sitter jag åter där på träbänken och då händer det - min favorit bland fjärilar, påfågelsöga kommer flygande och sätter sig på storstenen och uppvisar hur luggliten och fransig den är! Vilken ”kämpe” som övervintrat i uthuset tänker jag!

Ja veckorna går och jag ser hur nässlorna borta i västra hörnet är fulla av larver – tack säger jag! Det blir många påfågelsöga här i år tänker jag!

Ja så går sommaren och det flyger fjärilar av många slag och de liksom poserar välvilligt så det blir många bilder på sorgmantel, näselfjärilar, silverstreckade pärlemorfjärilar, aurorafjärilar, påfågelöga, aspfjärilar.....

12 augusti så kommer den stora ”explosionen” av just påfågelöga. Natten hade varit kall (+6) på Torpet och när jag kommer dit vid 11-tiden går liksom solen upp och plötsligt är det riktigt varmt!

Ute på den del av ängen som står oslagen ännu just för fjärilarnas skull lyser fibblorna starkt gula. Det är ett myller av fjärilar och enbart påfågelöga!

Följer med in

Det är sådana stunder jag stoppar ner i ”minnesburken” och när jag går in i uthuset följer flera fjärilar med mig!

Nå med lite list får jag den sista att lämna fönstret för ännu är det inte dags att skaffa övervintringsplats.

Nu över till ”spontandate”.

Låter lite underligt men jag använder ofta det uttrycket när jag träffat på en huggorm för jag brukar ju meddela mina vänner via mail när jag sett något och alla är inte lika förtjusta i ormar som jag! Nej de är rädda och avskyr rent av huggormar!

Ländernas klimatlöften i Parisavtalet räcker inte

Om uppvärmningen i slutet av seklet ska vara mindre än två grader måste världens länder minska sina utsläpp mycket mer än de lovade i klimatavtalet i Paris i december, enligt en ny studie som Dagens Nyheter rapporterar om.

– Med ländernas nuvarande klimatmål blir temperaturökningen mellan 2,6 och 3,1 grader. Det uppfyller verkligen inte avtalets ambition om att hålla uppvärmningen under två grader, och definitivt inte målet på max en och en halv grad, säger Joeri Rogelj, forskare vid det internationella forskningsinstitutet IIASA utanför Wien i Österrike.

Före klimatförhandlingarna i december förra året lämnade 188 av världens länder in planer för hur de ska minska sina utsläpp av växthusgaser. Joeri Rogelj och hans medarbetare har nu utvärderat planerna i detalj och vad de leder till. Resultaten publiceras i tidskriften Nature.

Då har jag kommit på detta med ”bild på spontandate” för då tar nyfikenheten överhanden och helt aningslöst öppnar dessa kvinnor mailet!

Själv vill jag hävda att det där med att gilla ormar eller inte måste vara förankrat i generna för jag har min dotterdotter som likt mormor och mamma tycker ormar är helt förtjusande fotoobjekt som man skall visa respekt!

1 juni hade jag verkligen tur då det precis framför mig på grusvägen ringlade ut en mycket vacker nyömsad, mörk ja nästan lite mörkt blåaktig huggorm.

Jag måste hejda den! Alltså fram med kameran och han blir blickstill och poserar vackert! Tack Du vackre hane för det mötet!

Harriet Afzelius

Regeringen vill miljömärka drivmedel

Det är stor skillnad på hur stora utsläpp det blir från olika bilbränslen – och även mellan utsläppen från olika sorters diesel och olika sorters etanol. Därför vill miljöminister Karolina Skog (MP) införa krav på miljömärkning av drivmedel till bilar, rapporterar SVT Nyheter.

– Vad som faktiskt finns i pumpen i dag är olika bränslen och olika blandningar. Jag vill att det skall bli enklare att välja, och att informationen skall komma till alla konsumenter, säger Karolina Skog.

Inventering av dammar, Sanna

Efter initiativ av Elisabeth Nilsson utfördes den 8 augusti en enklare inventering efter i första hand larver av mindre vattensalamander. Detta utfördes med en vanlig handhåv och z-håvning (standard vid inventering av salamandrar).

Två dammar inventerades, båda tycks vara artificiella dammar med okänt syfte. Kanske användes de för att innehålla vatten för drift av såg eller kvarn långt tillbaka. Inga rester av sådana konstruktioner kunde dock ses.

Inga synliga trummor

Det finns inga idag synliga trummor eller liknande i dammvallarna, utan det lilla vatten som passerar tycks göra det genom själva dammkroppen.

Den södra dammen var något mindre än den norra, men fullt tillräckligt stor och djup för att hålla salamandrar. Här påträffades inga larver av vattensalamander, men andra för denna typ av damm vanliga organismer som trollsländelarver, vattengråsuggor, virvelbaggar och skalbaggar.

Salamanderlarver i den nordliga dammen

I den nordligare belägna dammen fångades efter inte allt för stor ansträngning tre salamanderlarver vid en håvning och ytterligare två vid nästa. Efter detta gjordes inga ytterligare ansträngningar att håva i resten av dammen, som är relativt långsträckt och stor. Resultaten visar att det förekommer en population av mindre vattensalamander i området och att dessa åtminstone 2016 har förökats i den nordligare dammen. Det är mycket tänkbart att även den andra dammen används av salamandrarna även om inga påträffades vid inventeringstillfället.

Om det är önskvärt att ytterligare utreda förekomsten av vattensalamander i dessa två dammar och eventuellt skatta populationsstorleken, rekommenderas en kompletterande inventering med flaskfälla-metoden under maj månad.

Andreas Aronsson

Vi var fyra som deltog i utflykten som var enormt intressant. Dammarna ligger i början av Guldnäsbäcken. Intill platsen för ett torp. Den mindre dammen finns på kartan, men märkligt nog inte den större.

I skogen inne på torpet växte kandelabersvamp på en asplåga. Fikade gjorde vi sedan vid den fina utsikten över Mjällån.

Elisabeth Nilsson

**Det kostar mindre än 1 (en) krona/dag
att vara med i Naturskyddsföreningen**

Lennart och Birgitta i Blåbärsskogen!

I går var Birgitta och jag i Blåbärsskogen och "skördade". Jag såg under mitt plockande att det följde med en stor grön larv, men jag tänkte; den får väl följa med hem så får jag titta på den och kanske fråga min vän Östen om vad det kan vara för någonting och vad det kommer att bli efter en kläckning.

Tidigt i morse väcktes jag av ett tjut från köket, det var Birgitta som fått det gröna monstret på sin rensbricka tillsammans med blåbären.

Jag lyckades förhindra ett grymt mord. Därefter blev det fotografering och ett mail till min vän Östen. Svaret som jag bifogar kom snabbt, kommentarer är helt överflödiga.

Detta är ännu ett exempel på att en naturupplevelse inte behöver vara något överväldigande stort, det gäller bara att fånga ögonblicket och utnyttja sina möjligheter till en förklaring.

Hälsar **Lennart Olsson**

Solcellsmarknaden fortsätter att växa

Den svenska solcellsmarknaden fortsätter att växa under 2015 då 47,4 megawatt såldes. Det innebär att den totala installerade solcellseffekten i Sverige ökade med 60 procent, från 79,4 megawatt i slutet av 2014 till 126,8 megawatt i slutet av 2015. Det visar siffror från den årliga IEA-PVPS-rapporten som sammanställer den svenska solcellsmarknaden.

Den största procentuella ökningen skedde inom segmentet villa- och småhus med 13,9 nyinstallerade megawatt under 2015, vilket kan jämföras med 9,6 megawatt året innan. En av anledningarna till ökningen är troligtvis den skattereduktion för mikroproducenter som infördes under 2015.

Den tidigare snabba prisutvecklingen saktade in något under 2015. Priserna på större sol-

Skicka gärna bilder!

Du får jättegärna skicka bilder, ju flera ju bättre. Den läckra larven ska bli en liten påfågelspinnare, Den flyger april- juni, så logiskt att den fixar sig en kokong och förpuppar sig nu och övervintrar som puppa.

Du kan väl låta den boa in sig i kokongen och sen låta den vara utomhus (i en låda till exempel) i vinter så lär den kläckas till våren. Låt lådan stå så att den snöas över men se till att det inte kommer in väta i den).

Lycka till!

Östen Gardfjäll

cellssystem sjönk med 6-10 procent medan de planade ut för villasystem på omkring 15 kronor per watt exklusive moms.

På industrisidan förlorade Sverige sin sista modulproducent när SweModule ansökte om konkurs under våren. Dock finns det flera svenska företag, med fokus på nya solcellstekniker eller systemkomponenter, som stadigt utvecklas och växer.

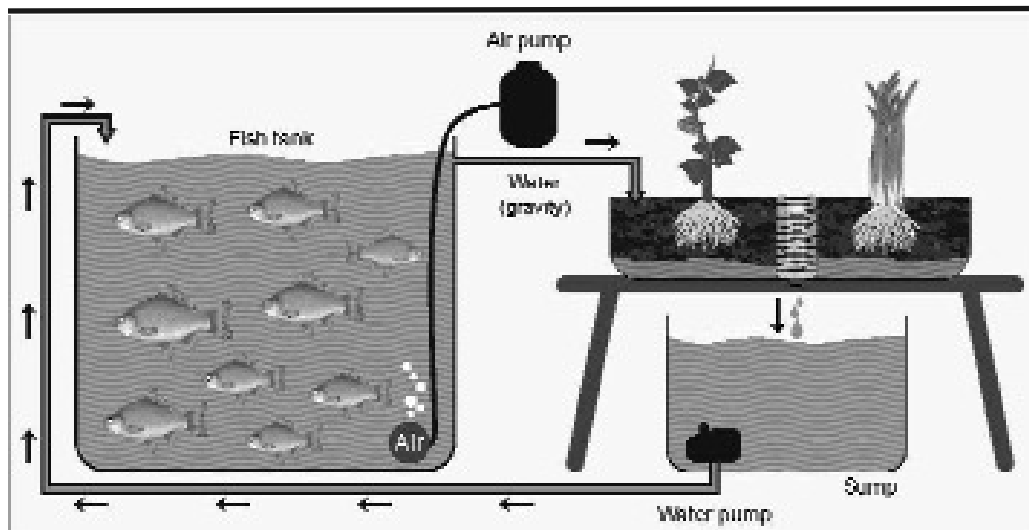
Kul svampfynd i Petersvik

Vid en tisdagsvandring i Ljustorp gjordes ett kul svampfynd. Fyndet var visserligen inte på plats, men en av deltagarna visade en bild tagen i Petersvik på en jättesvamp 77 cm x 55 cm, tjocklek 8 cm. Efter att ha konsulterat Mykos Jan-Olof Tedebrand fick vi svaret Grentaggsvamp, rödlistad (NT). På Artportalen endast enstaka fynd i Norrland, varav två till i närheten, Sundsvalls kyrkogård och Merlo slott. Alla på lönn, men detta var ju på björk.

Elisabeth Nilsson

Fotograf **Anders Ohlson**. Bild **Toni Ohlson**

Akvaponi vid Tomat-Ås

Vi var 10 deltagare som besökte akvaponin vid Tomat-ås. Det är en försöksanläggning av ett slutet system för odling av fisk (regnbåge) och tomater. Vi fick en grundlig och mycket intressant genomgång av Nathalie Nygren som tillsammans med sin syster byggt hela systemet. Därefter var vi 3 som fortsatte till Laxsjön. Där beskådades rester av en gammal smedja, flottningsränna och fångstgropsystemet.

Elisabeth Nilsson

Masugnsgrundet i Lögdö - Närmiljö med lövskog och järnbrukshistoria

I och vid Masugnsgrundet finns ett mycket stort Lövskogsområde som domineras av gråal med intressant flora och fauna. Här finns också ask och alm, vilka föryngrar sig från de gamla träden efter ”Krokjala”. Dessa träd är idag rödlistade och starkt hotade i hela Sverige, vilket gör området mycket intressant ur natursynpunkt.

Tack vare mycket död markved i området finns en stor variation av tillexempel svampar. Det finns totalt 26 rödlistade arter bland djur och växter, vilket är otroligt mycket på en så liten yta. Flera arter av hackspett ses längs ån, eftersom hackspetten vill ha stora ytor av lövskog för att klara sig.

Namnet Masugnsgrundet kommer från att tidigare gick Lögdösjön ända upp till Lögdö herrgård och området var en grund sjöbotten. Området har efter torrläggningen tidigare nyttjats för skogsbruk och delvis också som slättermark under bruksepoken.

SCA skog, som är markägare har långt tillbaka låtit hugga upp några stigar i området som utgår dels från masugnsruinen och dels från parkeringsplatsen mellan Bruksbron och masugnarna.

Dessa stigar har under GPSprojektet fått ny

livskraft och kartlagts. Lögdö bruks intresseförening har gjort ett kanonjobb med att bygga broar efter stigarna, vilket åter har gjort dem tillgängliga för besökare. Det finns än så länge inte så mycket skyltar efter stigarna, men det planeras för fullt.

Idag finns också en förbindelse och stig ända till Lögdöbadet, tack vare dessa broar. Föreningen har totalt byggt fyra broar i området. För dig som besökare erbjuder området naturupplevelse, stigar, strövområden, fiske i Ljustorpsån och naturligtvis ett besök vid masugnarna. Masugnarna är en rest från gamla Lögdö bruk som anlades på 1600-talet och var i aktivt bruk fram till 1878. Runt masugnarna finns skyltar som beskriver miljön och verksamheten.

Text: **Lena Liljemark** & delvis ur Sevärt i Timrås natur. Bild: Lögdö bruk intresseförening

Kommande program - Alla är välkomna! Naturskyddsföreningen

Timrå

Bjud med någon på nästa träff!

Lördagen den 10 september

Preliminärt en spontanutflykt till Fagerviksfältet. Foto och fåglar kombinerat. Håll utkik på Facebook och hemsidan.

Söndagen den 25 september kl 10.00

Röjeknippen

makalösa vyer och vackra höstfärger

Vi går en nyfunnen stig, ingen bergsklättring. Samling vid affären i Ljustorp. Ta med fika. Kontaktperson : Elisabeth Nilsson, tel 060 -820 79.

Onsdagen den 28 september kl 18.30

Höstbuffé vid Tomat-Ås

Obligatorisk anmälan senast den 23 september till Bengt-Göran, tel 060-57 03 25 eller 070-717 04 09. Pris: 170 kr. Suverän mat som vanligt. Genomgång av temat för Miljövänliga veckan som i år handlar om innehållet i våra badrumsskåp. Dessutom kommer Lea att berätta om akvaponin som tillkommit i år. Efteråt får vi möjlighet att köpa av Leas delikatesser från odlingen.

Söndagen den 2 oktober

Senhöstsvamp i Timråskogen

Samling vid OK-macken i Timrå kl 11. Ta med fika. Ledare: Hjördis Lundmark, Jeanette Södermark med flera. Samarrangemang med Myko. Kontaktperson: Elisbeth Nilsson, tel 060 - 820 79

Lördagen den 8 oktober

Utflykt till Fågelsången

Vi "plåtar" höstmotiv och tittar efter kvardröjande fåglar. Samling vid tomatodlingen kl 09.00. Ring Stig Carlsson för mer information, tel 070 -312 90 62.

Torsdagen den 10 november kl 18.30 på Inbetween

Lars Åkerlund visar en dokumentär film om Bin

som tar upp frågan om deras betydelse för allt levande på jorden. Filmen är en vanlig långfilm på 90 min med svensk text. Lars Åkerlund gör en kort presentation om biodling och dess vedermödor och kommer dessutom att svara på frågor. Naturskyddsföreningen bjuder på fika! Kontaktperson: Bengt-Göran, tel 060 - 57 03 25.

Här hittar du ytterligare information: timra.naturskyddsforeningen.se och Facebook: Naturskyddsföreningen Timrå. Eventuella ändringar och tips om nya programpunkter kan dyka upp med kort varsel. Anmäl din mailadress till Bengt-Göran så får du meddelande.

Alla arrangemang sker i samarbete med

Studie
främjandet